

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bense László Erik ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szikszai Róbert ügyvéd által képviselt alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt a Veszprémi Munkaügyi Bíróság 1.M.405/2006/25. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Veszprémi Munkaügyi Bíróság 1.M.405/2006/25. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek
- tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Fizessen meg továbbá a felperes a Magyar Államnak felhívásra 36.000.- (harminchatezer forint) felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A V. M. M. K. V. K. 2004. szeptember 9-ei (A V. M. M. K. igazgatója által határozatával helybenhagyott és a Veszprém Megyei Munkaügyi Bíróság 2.M.328/2005/6. számú ítéletével jogerősen elbírált) határozatával a felperes részére 400 órás C típusú angol nyelvvizsgára felkészítő képzési program 188.415 forint költségéből 92.324 forintos támogatást állapított meg. A határozatban rögzítették, hogy a támogatást a képzés megkezdésétől az azt lezáró első vizsga időpontjáig biztosítják. Meghatározták a támogatás nyújtásának feltételeit, többek között előírva, hogy a képzővel a felperesnek szerződést kell kötnie, a képzésben részt kell vennie, óralátogatási kötelezettségének rendszeresen eleget kell tennie, mulasztását haladéktalanul, legkésőbb az akadályoztatás megszűnésekor ki kell mentenie. A kötelezettség megszegésének következményeként a határozat IV.3. pontja tartalmazza, hogy a kirendeltség a támogatás folyósítását megszünteti, és/vagy az addig kifizetett támogatást a visszakövetelés időpontjában hatályos, a kötelezettségszegés időpontjától a visszakövetelésről rendelkező határozat meghozatalának napjáig számolt jegybanki alapkamattal növelt összegben visszaköveteli, ha a képzésben résztvevő neki felróható okból a képzést a/ abbahagyja, vagy b/ óralátogatási

kötelezettségének rendszeresen nem tesz eleget, vagy c/ sikertelen rész- vagy záróvizsgát követően javítóvizsgát nem tesz.

A képzés 2007. szeptemberében indult, a lezáró első vizsga várható időpontját 2006. január 31-ében jelölték meg. A felperes a képzés első 100 óráján 41 %-ban vett részt, melynek következtében az írásbeli záróvizsgáját az elvárt 60 %-kal szemben 48,3 %-ra teljesítette. Ezen első 100 órát a felperes megismételte (a képzésen 2005. április 13-án, 18-án, és május 30-án nem jelent meg), majd záró írásbeli vizsgán ezen első 100 óra anyagából megfelelően teljesített. A következő 100 órás képzésen 2005. október 22-étől nem vett részt. A képző intézménynek telefonon jelezte, hogy az egészsége megromlása miatt nem tud részt venni az oktatáson, míg az alperesnek 2005. november 16-án jelentette be írásban, hogy megromlott egészségi állapota alapos orvosi kivizsgálást tesz szükségessé, ezért fel kell függesztenie az angol nyelvtanfolyamon való részvételét.

Az alperes írásban hívta fel a felperest arra, hogy a tanfolyamról való távolmaradását köteles igazolni, ezenkívül a képzési költség visszafizetésétől eltekinteni csak a foglalkozás-egészségügyi szakrendelés véleménye alapján van lehetősége.

A képző intézmény alperesi megkeresésre azt a tájékoztatást adta, hogy a felperes a rendelkezésre álló összesen 400 tanóra alatt nem tudja elsajátítani az alapfokú angol nyelvvizsga követelményeit a részvételi arány és hozzáállása mellett.

Ezután az alperes ismételten felhívta a felperest, hogy ha rendelkezik olyan adatokkal, igazolásokkal, amelyek az alapfokú angol nyelvtanfolyam díjának visszakövetelése mértékét befolyásolják, azt nyolc napon belül juttassa el a kirendeltséghez. A felperes a felhívásokra nem reagált.

Az alperes határozatával a képzési támogatást 2005. október 23-ától megszüntette, és a felperest 72.366 forint képzési támogatás, és annak kamata visszafizetésére kötelezte. A határozatot az elsőfokú hatóság a 6/1996. (VII.16.) MüM. rendelet 8. § /2/ bekezdésében foglaltakra alapította, amely szerint ha a képzésben résztvevő személy neki felróható okból a képzést abbahagyja, óralátogatási kötelezettségének rendszeresen nem tesz eleget, vagy vizsgakötelezettségét elmulasztja, tőle vissza kell követelni a képzési támogatásnak azt a részét, amelyet a munkaügyi központ a képző intézménynek átutalt összegből órá vonatkozóan a képzés abbahagyásáig kiszámított.

Az alperes a másodfokú határozatával a felperes fellebbezését elutasítva az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat indokolása szerint a képzés 2006. január 31-én véget ért, a felperes a megkezdett tanfolyamot emiatt befejezni nem tudja. Az adott ügyben a képzési támogatásban foglalt feltételeket kell

vizsgálni. Mivel a felperes az abban foglalt kötelezettségét megszegte, köteles visszafizetni a határozatban megjelölt összeget az ügyben még irányadó 6/1996. (VI.16.) MüM rendelet 8. § /2/ bekezdés alapján a hatósági szerződésben foglalt szerződésszegés jogkövetkezményeként. Megállapította a határozat, hogy jelen eljárásra az 1957. évi IV. törvény (Áe.) rendelkezései az irányadók.

A Veszprémi Munkaügyi Bíróság 1.M.405/2006/25. számú ítéletével a felperesnek a másodfokú közigazgatási határozatnak az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezésére irányuló keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 16.500 forint eljárási illeték és 12.790 forint előlegezett költség megfizetésére.

Az ítéletben levont jogkövetkeztetés szerint az 1991. évi IV. törvény (Flt.) akkor hatályos 14. §-a adott alapot arra, hogy 2004. szeptember 9-én közigazgatási határozatban a felperest képzési támogatásban részesítsék. Az ugyancsak akkor hatályos 6/1996. (VI.16.) MüM rendelet 8. § /1/ bekezdése a határozat tartalmát, a /2/ bekezdése pedig a képzési támogatás visszakövetelésének feltételeit szabályozta, mely rendelkezéseknek a közigazgatási határozat megfelelt. A határozatban foglaltak a felperesre nézve kötelezően betartandók voltak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az időközben bekövetkezett jogszabályváltozás a visszakövetelés és a támogatás megszüntetését tekintve az ügy érdemi megítélését nem befolyásolja, mivel a jogszabályváltozás csak a támogatásra vonatkozó feltétek rögzítésének formáját érinti (miszerint korábban határozati, a későbbiekben pedig hatósági szerződési formát követel meg), a visszakövetelést azonban nem érinti.

A munkaügyi bíróság ennek megfelelően azt vizsgálta, hogy a felperes megszegte-e a támogatás nyújtásának feltételeit, a tanulmányok abbahagyása és a vizsgakötelezettség elmulasztása neki felróható-e.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felperes már az első 100 órában is sokat hiányzott, mely mulasztásokat a becsatolt fogászati kezelést tanúsító orvosi igazolás nem menti ki. A fogászati kezelések időpontját a felperes úgy is alakíthatta, hogy az ne essen egybe a heti kétszer 3 órás elfoglaltságot jelentő képzéssel. A kezelés jellege, ütemezése a felperes hibájából nem volt követhető, ilyen tartalmú orvosi igazolást nem csatolt. Így a perben kirendelt orvosszakértő sem tudta határozottan alátámasztani azt, hogy a felperes igazoltan lett volna távol.

A felperes maga sem vitatta, hogy 2005. október 22-e után már egyáltalán nem jelent meg a képzésben, és a távolmaradását sem mentette ki. Erre nem alkalmas önmagában a szakorvosi rendeléseken

való megjelenést tanusító orvosi igazolás. Nem bizonyította a felperes, hogy keresőképtelen is volt ez időtartam alatt, ami a távolmaradását menthetővé tette volna. A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő feltételezte, de teljes bizonyossággal nem állapította meg a képzésről való távolmaradás indokoltságát. A felperes tehát nem tudta bizonyítani, hogy neki fel nem róható módon, betegsége miatt nem tudott részt venni a képzésen, és eleget tenni tanulmányi és vizsgakötelezettségének. Az ezzel kapcsolatos igazolási kötelezettségének a közigazgatási eljárásban felhívás ellenére sem tett eleget.

Megalapozatlanul vitatta a munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felperes a támogatás megszüntetésének 2005. október 23-ai időpontját. A felperes ugyanis e naptól általa sem vitatottan nem vett részt a képzésen, tehát a kötelezettségsszegése ezen időpontban következett be.

Az alperes a képző intézmény által készített elszámolással igazolta a visszakövetelt összeg helyes mértékét.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a sérelmezett határozatok meghozatala időpontjában hatályos eljárási szabályokat kellett alkalmazni, azonban nem tekinthető lényeges eljárási szabálysértésnek önmagában az a körülmény, hogy a határozat téves jogszabály megjelölést tartalmaz.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a Veszprémi Munkaügyi Bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte a közigazgatási határozatokra is kiterjedően.

Arra hivatkozott, hogy az ítélet a Pp. 206. §-ába ütközik, mivel a tényállás részben felderítetlen maradt. A felperes 145 órát teljesített, szemben a közigazgatási határozatban megállapított 216 órával. Nem állapította meg továbbá a bíróság azt sem, hogy mikor indult a közigazgatási eljárás, mely a felperes álláspontja szerint 2006. április 11. és 26. közötti időpontra tehető. Erre tekintettel az 1957. IV. törvény (Áe.) nem lett volna alkalmazható. Ezen körülményből fakad azon lényeges eljárásjogi szabálysértés is, hogy a munkaügyi bíróság a Pp. 336/A. § /2/ bekezdésben foglalt bizonyítási teher szabályait helytelenül alkalmazta. Helytelenül állapította meg a bíróság azt, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, miszerint a közigazgatási határozatok jogszabálysértőek, ezzel szemben az alperesnek kellett volna bizonyítani az általa megállapított tényállást.

Vitatta a munkaügyi bíróságnak a magatartása felróhatósága vonatkozásában kifejtett álláspontját, ugyanis nem neki kellett volna kimentenie magát, hanem az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az óralátogatási kötelezettség megszegése a felperesnek felróható okból következett be. A felperes azonban bizonyította, hogy nem neki felróható okból hiányzott. E körben a

bíróság az igazságügyi orvosszakértői véleményt tévesen értékelte. Álláspontja szerint a tanórákról való távolmaradás igazolását nem lehet keresőképtelenségi igazoláshoz kötni egy dolgozni nem tudó regisztrált munkanélküli esetében. A felperes az igazságügyi orvosszakértői véleménnyel bizonyította, hogy beszédképzés-zavar, fejfájás, kettős látás, ájulás-érzés, koncentráció-zavar miatt nem tudott összpontosítani a nyelvórán.

Álláspontja szerint az ítélet sérti a Pp. 339/A. §-át, mivel a jogerős közigazgatási határozatot hatályában fenntartotta annak ellenére, hogy annak nincs jogszabályi alapja, az abban hivatkozott MüM rendelet és az Áe a határozatok meghozatalakor már nem volt hatályban. Előadta a BH 2001/505. számú eseti döntésre hivatkozással, hogy a közigazgatási eljárásban érvényesülő teljes felülbírálat elve alapján az eljárás során bekövetkezett jogszabályi változást figyelembe kellett volna venni.

Álláspontja szerint a visszakövetelés összege eltúlzott, mivel a képző intézmény szerint 216 tanórát számolt el az alperesi munkaügyi központnál, az alperes azonban a határozatában a 216 tanórát mint felperes által nem teljesített tanóra költségét követelte vissza.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a munkaügyi bíróság ítéletének hatályában tartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A felülvizsgálati eljárásban olyan új körülményre, amely nem volt a megelőző eljárás tárgya (amelyre vonatkozóan a fél az első-, és a másodfokú eljárás során nem hivatkozott és bizonyítékait sem jelölte meg) nem lehet hivatkozni (BH.2002.447., BH.2002.2/83.).

A felperes a peres eljárás során nem vitatta az általa teljesített nyelvórák számát, hiszen a jegyzőkönyv 5. oldalán maga is azt nyilatkozta: „azt nem vitatom, hogy 216 tanórát teljesítettem a 400-ból”. A keresetében a visszakövetelés tényét vitatta, a mértékét pedig azért, mert azt az alperes a képzés abbahagyásáig számította ki, holott álláspontja szerint a képzést nem hagyta abba, csak annak felfüggesztését kérte. Minderre tekintettel a felülvizsgálati eljárásban már nem kerülhetett sor a visszakövetelt összeg helyességének vizsgálatára.

Alaptalanul hivatkozott a felperes a Pp. 206. § megsértésére is a teljesített tanórák számának megállapítását illetően. Az ítélet 145 teljesített órát nem tartalmaz, a 3. oldalon a felperes mulasztásait és ennek tényét rögzíti, mely nincs ellentmondásban a 7. oldal utolsó bekezdésben tett megállapítással, mely szerint az

alperes a képző intézmény által készített elszámolással igazolta a visszakövetelt összeg helyes mértékét, következésképp a felperes által teljesített órák számát, melyet a fentebb kifejtettek szerint a peres eljárásban a felperes nem vitatott.

Bár az ítélet nem állapította meg a képzési támogatás visszakövetelése tárgyában a közigazgatási eljárás kezdő időpontját, de kifejtette - a Legfelsőbb Bíróság által is osztott álláspontját -, hogy a sérelmezett határozatok meghozatala időpontjában hatályos eljárási szabályokat kell alkalmazni Ket. a 171. § és 212. § /2/ bekezdés a/ pontjából következően. Ugyanakkor a közigazgatási hatósági ügy kezdetét nem a határozat meghozatalától visszafelé számított 30 napos ügyintézési határidő alapján kell megállapítani. Jelen esetben ez az időpont a 29. § /1/ és /2/ bekezdés rendelkezéseit figyelembe véve az ügyfél bejelentése, azaz a képzéstől történő távolmaradásra vonatkozó felperesi nyilatkozat, azaz 2005. november 16-a.

Az alperes közigazgatási határozatában az Áe. rendelkezéseire hivatkozott. Ez azonban nem jelent lényeges, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést. A KK. 31. számú kollégiumi állásfoglalás szerint eljárási jogszabálysértés miatt csak akkor van helye a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezésének, ha az eljárási jogszabálysértés jelentős, és a döntés érdemére is kihatott, valamint a bírósági eljárásban nem orvosolható.

A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Ket. által biztosított eljárásjogi garanciák esetleges elmaradása (értesítés, iratbetekintés, szakértő kirendelése, foglalkozás-egészségügyi szakvélemény be nem szerzése) nem az alperes eljárására, hanem a felperes együttműködési készségének hiányára vezethető vissza, hiszen bizonyítékait kétszeri (2005. december 7., 2006. április 11.) felhívás ellenére sem terjesztette elő a közigazgatási eljárásban.

A felperes ezen mulasztása tükrében értékelendő a Pp. 336/A. § /2/ bekezdésében foglalt rendelkezés alperesi betartása is.

A Pp. 336/A. § /2/ bekezdése szerint ha a közigazgatási eljárás hivatalból indult, vagy a közigazgatási szerv a tényállás megállapítási kötelezettségének nem tett eleget, a közigazgatási szerv köteles a határozata alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására, ha azt a felperes vitatta.

Az 1/2007. KK. sz. vélemény I/12. pontjában közzétett közigazgatási kollégiumi álláspont szerint a félnek (figyelemmel a Pp. 164. §-ában foglaltakra is) amennyiben a 336/A. § /2/ bekezdésére hivatkozik, bizonyítania kell, hogy a közigazgatási eljárás során bizonyítékokat terjesztett elő, amelyet azonban a közigazgatási szerv nem vizsgált, avagy a közigazgatási szerv határozata indokolásában nem tér ki az ügyfél által felajánlott, de mellőzött bizonyítékok bemutatására, mellőzés indokainak közlésére.

A felülvizsgálati kérelem tehát alaptalanul sérelmezte, hogy a munkaügyi bíróság helytelenül alkalmazta a bizonyítási teher szabályait, mert az alperes a közigazgatási eljárásban rendelkezésre álló adatok jogszerű értelmezésével állapította meg a tényállást, a felperes együttműködése hiányában nem kerülhetett sor további bizonyítás lefolytatására, így a felperes a közigazgatási határozat tényállását is alaptalanul vitatta.

A képzési támogatásról szóló közigazgatási határozatban foglalt visszakövetelési feltételekre nézve helytállóan állapította meg a tényállást az alperes, amikor azt rögzítette, hogy a felperes a nyelvórákról mulasztott, a képzést abbahagyta, ennek menthető indokát kétszeri felszólítást követően sem hozta az alperes tudomására. Így amennyiben a peres eljárásban ezen közigazgatási határozati tényállást a felperes vitatta, őt terhelte a határozatban foglaltak ellenkezőjének, azaz annak bizonyítása, hogy a képzésben nem neki felróhatóan nem vett részt.

E körben helytállóan, a Pp. 206. §-ban foglaltaknak megfelelően értékelte a munkaügyi bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat, köztük az igazságügyi orvosszakértő véleményét, e körben mérlegeléséről számot adott. A felülvizsgálati eljárásban pedig a bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye (Pp. 270. § /1/ bekezdés, 274. § /1/ bekezdés, BH.2002.29.).

Alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy az orvosszakértői vélemény a felróhatósága hiányát támasztotta volna alá mind a fogászati kezelés, mind a 2005. október 22-ei orvosi kezeléseket illetően. Az orvosszakértői vélemény a fogászati kezelés kapcsán megállapította, hogy annak mibenlétéről és mikéntjéről pontos, részletes orvosi dokumentum nem áll rendelkezésre, és egy - női arcrészletről, nyitott szájról, fogazatról készült - felvétel alapján csak következtetett a kezelés lényegére, és csak a felperes által hivatkozottak szerint tartotta esztétikai okokból, esetleges beszéd - zavarra is tekintettel a közösségben való megjelenésbeli akadályoztatottságát indokoltnak.

Az orvosszakértői vélemény a 2005. október 22-ét követő időszakban sem tudta teljes bizonyossággal megállapítani, hogy a felperes teljes mértékben képtelen lett volna a képzésben való részvételre. Az orvosszakértő a személyes meghallgatása során (a 24. sorszámu jegyzőkönyv 3. oldal 3. bekezdésében) a felperes kérdésére általánosságban nyilatkozott arról, hogy a fejfájás, kettős látás, ájulás- érzés a szellemi tevékenységet hátrányosan befolyásolja, Az, hogy a felperes ilyen tünetekben szenvedett azonban nem nyert bizonyítást.

Alaptalanul hivatkozott a felperes a BH.2001.505. számú eseti döntésben közzétett iránymutatás alkalmazhatóságára.

Az eseti döntés szerint az eljárás során bekövetkezett jogszabályváltozást átmeneti rendelkezés hiányában és akkor lehet figyelembe venni, ha az nem ütközik a kötelezettség visszamenőleges megállapítása tilalmába, hanem az ügyfélre kevésbé terhes jogkövetkezmény alkalmazását eredményezi.

A 6/1996. (VI.16.) MüM rendelet 8. §-a 2005. november 1-jén hatályát veszítette ugyan, de az Flt. 21. § /3/ bekezdés szerint változatlanul kötelező előírás a támogatás további folyósításának megszüntetése, és a támogatás visszafizettetése kötelezettségszegés esetén. Ebből következően a felperesre mint ügyfélre nem kevésbé terhes jogkövetkezmény alkalmazását eredményezte volna ezen utóbbi rendelkezés alkalmazása.

A felperes a képzési támogatást bíróság által is felülvizsgált jogerős közigazgatási határozat alapján kapta. E határozat a 6/1996. (VI.16.) MüM rendelet 8. § /2/ bekezdésben foglalt akkor hatályos rendelkezések alapján rögzítette a támogatással kapcsolatos ügyféli kötelezettségszegés jogkövetkezményeként a támogatás megszüntetése, és/vagy a támogatás visszakövetelése előírását. A MüM rendelet ezen rendelkezését ugyan 2005. november 1-jével hatályon kívül helyezték, de átmeneti rendelkezést nem tartalmazott arra nézve, hogy az ez alapján folyósított képzési támogatásokkal kapcsolatos kötelezettségszegések esetén mi a követendő eljárás, az Flt. 21. § /3/ bekezdése pedig a képzési támogatás továbbfolyósításának megszüntetését és a visszafizetésre kötelezést hatósági szerződésben foglalt képzési támogatás esetén írja elő. Mindebből azonban nem következik, hogy jogszerű, hatályos hatósági határozatban megállapított kötelezettség megszegése esetén e határozatban foglalt jogkövetkezményeket ne lehetne alkalmazni a képzési támogatás odaítélésekor hatályos MüM rendelet rendelkezései és a határozat alapján.

A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a munkaügyi bíróság ítéletét a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a Pp. 78. § /1/ bekezdés alapján felperest az alperesi felülvizsgálati eljárási költség viselésére.

A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. § /1/ bekezdés alapján az Itv. 50. § /1/ bekezdésben foglalt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes viseli.

Budapest, 2009. június 24.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Sztojkoné dr.Hajdu Edit s.k.előadó bíró, dr.Mészárosné dr.Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Nné

tisztviselő